

BOG

EJNAR MIKKELSEN (/BOEGER/EJNAR-MIKKELSEN)

Af Kurt L. Frederiksen (/forfattere/kurt-l-frederiksen) (2015)

LÅN PÅ BIBLIOTEKET ([HTTPS://BIBLIOTEK.DK/DA/SEARCH/WORK/?SEARCH_BLOCK_FORM=870970-](https://bibliotek.dk/da/search/work/?search_block_form=870970-BASIS%3A51734858&fragment=content)

Log ind (/user/login?destination=/boeger/ejnar-mikkelsen) for at anmelde [BASIS%3A51734858&fragment=content](#)

Facebook ([http://www.facebook.com/share.php?](http://www.facebook.com/share.php?u=http://litteratursiden.dk/boeger/ejnar-mikkelsen&title=Ejnar+Mikkelsen)

[u=http://litteratursiden.dk/boeger/ejnar-mikkelsen&title=Ejnar Mikkelsen\)](http://litteratursiden.dk/boeger/ejnar-mikkelsen&title=Ejnar+Mikkelsen)

Tweet ([https://twitter.com/intent/tweet?](https://twitter.com/intent/tweet?url=http://litteratursiden.dk/boeger/ejnar-mikkelsen&status=Ejnar+Mikkelsen+http://litteratursiden.dk/boeger/ejnar-mikkelsen)

[url=http://litteratursiden.dk/boeger/ejnar-mikkelsen&status=Ejnar Mikkelsen+http://litteratursiden.dk/boeger/ejnar-mikkelsen\)](https://twitter.com/intent/tweet?url=http://litteratursiden.dk/boeger/ejnar-mikkelsen&status=Ejnar+Mikkelsen+http://litteratursiden.dk/boeger/ejnar-mikkelsen)

Ejnar Mikkelsen er en af de store danske grønlandsrejsende, og der er aldrig lavet en biografi om ham. Gyldendal har udgivet hans egne bøger, og nu er tiden kommet til at sætte Ejnar Mikkelsen ind i en større sammenhæng. Af de gamle grønlandsforskere er Knud Rasmussen og Ejnar Mikkelsen de to, der har haft størst betydning for forholdet mellem Grønland og Danmark – men på hver deres måde – Mikkelsens måske den største, hvis det hele skal gøres op. Om nogen blev Ejnar Mikkelsen manden på Grønlands østkyst. Han var med fra den første korttegning af den ukendte kyst, han mødte befolkningen i deres helt oprindelige kultur, han overlevede mirakuløst tre år i Nordøstgrønland sammen med Iver Iversen. Det gjorde ham verdensberømt. Så kom en række år, hvor han især arbejdede som journalist. Han var i Karelen under Vinterkrigen, han skrev fra de baltiske lande og fra konflikten i Ruhr-distriktet, og han skrev fra Mexico og fra Argentina. Mesterstykket var grundlæggelsen af Scoresbysund, der fik afgørende betydning ved forhandlingerne i Haag, hvor hele Grønland blev dansk. Så blev han hvalfanger og ekspeditionsleder, inden han som den første fik stillingen som inspektør for Østgrønland.

TAGS: [EKSPEDITIONER \(/TAXONOMY/TERM/2622\)](#) [POLAREKSPEDITIONER \(/TAXONOMY/TERM/8498\)](#)

ANMELDELSE

15 jun.15

(/index.php/users/jkjaer-schou)

Af [Jytte Kjær Schou \(/index.php/users/jytte-kjaer-schou\)](#)
Skribent

Grundig og nuanceret biografi om Ejnar Mikkelsen, en kendt polarforsker og varm talsmand for den østgrønlandske befolkning. Et levende billede af en ildsjæl, der tabte sit hjerte til isen.

”Vi var nødt til at klare os selv – ellers døde vi. Og hver eneste gang, man klarer sig selv, dannes der noget, der efterhånden krystalliserer sig – og en skønne dag kan man se, hvem man selv er.”

Ejnar Mikkelsens selvforståelse kunne passe på mange andre opdagelsesrejsende og ses som en del af tidsånden. At Mikkelsen var andet og mere end en dødsforagtende eventyrer og vovehals, dokumenterer denne biografi til fulde. Som opdagelsesrejsende var hans betydning måske ikke så stor. Til gengæld fik han stor indflydelse på udviklingen i Østgrønland. Han var den ledende kraft bag oprettelsen af kolonien i Scoresbysund, og én af dem, vi skylder tak for, at domstolen i Haag underkendte nordmændenes krav og tildelte Danmark suverænitet over Grønland. Han var på kant med myndighederne, men endte ironisk nok selv som embedsmand, nemlig som inspektør for Østgrønland.

Alt dette og mere til er levende og engagerende beskrevet i denne biografi. Forfatteren har tidligere skrevet om andre opdagelsesrejsende. Han belyser sin beretning med mange uddrag fra Mikkelsens egne skrifter og fra andres bøger og artikler. Bogen er forsynet med små, sort-hvide fotos, der giver et godt indtryk af mennesket og polarforskeren Mikkelsen, men de yder ikke den storslåede natur retfærdighed.

Biografien er kronologisk opbygget. Det hele begyndte med en livlig og selvrådig knægt, der ikke trivedes med skolens tvang. Et ophold på Georg Stage gjorde underværker, og derefter tog han hyre på et skib. Ganske vist gik turen sydpå, men han oplevede isbjerge, og så var han solgt. Utrætteligt begyndte han at løbe folk på dørene for at komme med på deres ekspeditioner, og det lykkedes ham da også.

Han endte med at blive leder af Alabama-ekspeditionen, der havde til formål at finde ligene af Mylius-Erichsen og Høeg Hagen fra Danmark-ekspeditionen og sikre sig deres notater. Her overlevede han næsten tre forfærdelige år i Nordøstgrønland sammen med en anden, men det tog ikke modet fra ham.

Hans helt store landvinding var grundlæggelsen af kolonien Scoresbysund. Han nærrede resten af livet en udødelig kærlighed til Østgrønland og befolkningen der. Som embedsmand blev han næsten en faderskikkelse for dem. Han havde til opgave at indføre dem i et moderne liv. Lidt af et paradoks for en mand, der var en varm tilhænger af den gamle fangerkultur.

Også dengang kendte man skam til reklameværdien. Polarforskning var godt stof, og polarforskerne havde brug for penge. Det skabte et samarbejde med pressen. Mikkelsen selv var en myreflittig skribent og en utrættelig foredragsholder, både af pekuniære grunde, men også fordi han ikke kunne lade være med at blande sig i debatten om Grønland.

Bogen er ingen hagiografi. Mikkelsen tildeles den store plads, han fortjener, i Grønlands historie. Han har som få andre påvirket udviklingen i Østgrønland. Forfatteren afvejer desuden ud fra kilderne hans fejl og mangler, som det klare bud han begik på polarekspeditionernes etik, da han undlod at lægge besked i en varde om fundet af Mylius-Erichsens papirer og at oplyse om sin videre færd.

Mikkelsen var ikke en romantisk fantast, men han havde øje for civilisationens ødelæggende virkning på den gamle kultur, og han håbede, at udviklingen ville ske langsomt. Sådan kom det ikke til at gå. Hans dilemma kan vi genkende i det moderne grønlandske samfund og også derfor er en biografi som denne vigtig.

Originally published by Jytte Kjær Schou, Litteratursiden.

BOGDETALJER

